

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Τμήμα Β' Ολομέλεια

Συνεδρίασις τῆς 20 - 12 - 19 72

Σύνθεσις : Πρόεδρος — Αντιπρόεδρος κ. Ε. Κουρουσόπουλος, προεδρεύων

Σύμβουλοι κ.κ. Ι. Ματαράγκας, Γ. Ἀντωνόπουλος, Κ. Ἀνδρουτσόπουλος,
Ε. Δωρῆς, Κ. Τζώρτζης, Α. Χαϊκάλης.

Πάρεδροι (γνώμαι) ἀνευ ψήφου κ.κ. Γ. Κλεφτοδῆμος, Γ. Σγουρίτσας,
Α. Καμπίτσης, Σ. Ἀργυρόπουλος,
Ε. Κορουγένης.

Εισηγητὴς ὁ Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Κράτους κ. Εὐάγ. Δωρῆς.

Ἀριθ. ἐρωτήματος : Φ.0500/72/ΑΣ 826

Υπουργείου Ἐξωτερικῶν

Γενικὴ Διεύθυνσις 10ῃ Δ/νσις

Ι Τμήμα

Περίληψις ἐρωτήματος : Ἐάν ἡ ἀπόφασις τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Ἀγ. Ὁρους περὶ συλλογῆς καὶ φυλάξεως ἐν τῷ Ἀστυν. Τμήματι τῶν κυνηγετικῶν ὅπλων τῶν μοναχῶν συνάδῃ πρὸς τὰς διατάξεις περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς θήρας ἢ τὰς τοιαύτας περὶ ἀπαγορεύσεως τῆς ὁπλοφορίας.

Ἐπὶ τοῦ πρόσθεν ἐρωτήματος τὸ Νομικὸν Συμβούλιον ἐγνωμοδότησεν ὡς ἀκολούθως :

Ι.- Κατὰ τὰ συνταγματικῶς καθιερωθέντα, μετὰ τὴν διὰ τῶν βαλκανικῶν πολέμων 1912-1913 ἀπόσπασιν ἐκ τοῦ Τουρκικοῦ Κράτους καὶ τῆς περιοχῆς τοῦ Ἀγ. Ὄρους "Ἀθω", (ἄρθρα 109-112 συντάγματος 1927, διατηρηθέντα ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὴν κατάλυσιν τοῦ συντάγματος τούτου καὶ τὴν ἐπαναφορὰν τοῦ συντάγματος τοῦ 1911 διὰ τῆς ὑπ'ἀριθ. Ζ'/1935 Σ.Π., ἄρθρ. 103 συντάγματος 1952 καὶ τέλος ἄρθρ. 122 τῶν ἰσχύοντος συντάγματος τοῦ 1968), τὸ Ἅγιον ὄρος (χερσόνησος τοῦ Ἀθω ἀπὸ τῆς Μεγάλης Βίγλας καὶ ἑξῆς) ἀποτελεῖ κατὰ τὸ ἀρχαῖον αὐτοῦ προνομιακὸν καθεστῶς αὐτοδιοίκητον τμήμα τοῦ Ἑλλην. Κράτους, διατελοῦν, ἐξ ἐπόψεως πνευματικῆς, ὑπὸ τὴν ἄμεσον δικαιοδοσίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, καὶ διοικουμένον ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τῶν εἰκοσιν Ἱερῶν Μονῶν του· ὁ λεπτομερὴς καθορισμὸς τῶν ἁγιορειτικῶν καθεστώτων καὶ τοῦ τρόπου λειτουργίας αὐτῶν γίνεται διὰ Καταστατικοῦ Χάρτου, συντασσομένου καὶ ψηφιζομένου ὑπὸ τῶν εἰκοσιν Ἱερῶν Μονῶν καὶ ἐπικυρουμένου ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων, ἡ ἀκριβὴς δὲ τήρησις τῶν καθεστώτων τούτων, τελεῖ ὡς πρὸς μὲν τὸ πνευματικὸν μέρος ὑπὸ τὴν ἀνωτάτην ἐποπτείαν τοῦ Οἴκουμ. Πατριαρχείου, ὡς πρὸς δὲ τὸ διοικητικὸν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Κράτους, περιλαμβάνουσιν καὶ τὴν διαφύλαξιν τῆς δημοσίας τάξεως καὶ ἀσφαλείας, ἀσκουμένην διὰ διοικητοῦ, τοῦ ὁποῖου τὰ δικαιώματα καὶ καθήκοντα καθορίζονται διὰ νόμου (Χρ. Σγουρίτσα/ Συντ. Δικ. ἔκδ. 1964 παρ. 61 σελ. 142 ἐπ., Δ. Πετραλάκου : Μοναχικὸν Πολίτευμα τοῦ Ἀγ. Ὄρους (1925), Παναγιωτάκου : Σύστ. Ἑκκλ. Δικ. ἔκδ. 1957 σελ. 418, Ἀ. Χριστοφιλοπούλου : Ἑλλ. Ἑκκλ. Δικ. ἔκδ. 1956 σελ. 82 ἐπ., Ν. Ἀντωνοπούλου : Ἡ συντ. προστασία τοῦ ἁγιορ. καθεστώτος παρ. 21,22 σελ. 101 ἐπ., ΑΠ. 555/61 Ἑλλ. Δ/σύνη 2. 1036, Γν. Θ. Τσάτσου Θ. ΕΔ'426, Γν. Χ. Φραγκίστα ΝοΒ. 19. 298). Συνωδὸς ταῖς ἀνωτέρω συνταγματικαῖς διατάξεσι ἐξεδόθη ὁ διὰ τοῦ ἀπὸ 10/16.9.1926 Ν.Δ/τος κυρωθεὶς Καταστατικὸς Χάρτης τοῦ Ἀγ. Ὄρους ὑπὸ χρονολογίαν 10.5.1924, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη μερικῶς ὑπὸ τῶν Ν. 6010/34, ΑΠ. 758/37 καὶ ΝΔ. 2623/53, διατηρηθεὶς ἐν ἰσχύϊ καὶ μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ Ἀστ. Κώδικος, δυνάμει τοῦ ἄρθρ.99 τοῦ Εἰσ. Νόμου αὐτοῦ (ΑΠ. 170/64 ΝοΒ. 12. 613). Πέραν τῶν συνταγματικῶν καὶ καταστατικῶν ὡς ἄνω διατάξεων ἰσχύουν καὶ ἐφαρμόζονται εἰς τὸ Ἀγ. Ὄρος καὶ ἄλλαι τινὲς διατάξεις νόμων καὶ ὑπουργικῶν ἀποφάσεων, ὡς εἶναι ὁ Ν. 5852/33 ὁ καθορίζων τὴν ἀξίαν τῆς μεταλλικῆς δραχμῆς, τὰ ΝΔ. 2561/53 (ἄρθρ. 13 παρ. 4) καὶ 3843/53 (ἄρθρ. 6) περί φορολ. ἀπαλλαγῆς, αἱ Υ.Α. 568/30 (Ἑξωτ.) "περί θήρας ἐν Ἀγ. Ὄρει" (ΦΕΚ. 146/30 Β'), 50774/48 (Ἑξωτ.) "περί ἀγροασφαλείας ἐν Ἀγ. Ὄρει" (ΦΕΚ. 190/48 Β'), 24.2/10.3.53 (Ἑξωτ.-Γεωργ.) "περί συστηματικῆς ἐκμεταλλεύσεως καὶ προστασίας, πῶν δασῶν τοῦ Ἀγ. Ὄρους (ΦΕΚ. 56,53 Β') κ.α. Ἀπασαί αἱ

ἀφορῶσαι εἰς τό "Αγ. "Ορος διατάξεις αὗται ἀποτελοῦν τό ἰσχύον ἐν αὐτῷ (ἀγιορειτικόν) δίκαιον, ἀποκλειστικῶς ἐφαρμοζόμενον ἐκεῖσε, τοῦ κοινοῦ δικαίου ἐφαρμοστέου μόνον ἐπικουρικῶς πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν τοῦ ἀγιορειτικοῦ δικαίου (Ν. Ἀντωνόπουλος ἐνθ' ἄνωτ. παρ. 27 καί 29 σελ. 147, 149). Πέραν τοῦ ὑπὸ στενὴν ἔννοιαν ἀγιορειτικοῦ τούτου δικαίου, ἰσχύει καί τό Ν.Δ. 124/69 "περὶ τῆς κατὰ τὸν Κ.Χ. Ἀγ. "Ορους ἀσκήσεως ἐποπτείας ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Ἀγ. "Ορους", τό ὁποῖον ὅμως δέν περιέχει οὐσιαστικὰς διατάξεις ἀναφερομένας εἰς τό ἐν Ἀγ. "Ορει νομικόν καθεστῶς, ἀλλὰ τοιαύτας σχετιζομένας πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Κράτους - διὰ τοῦ Διοικητοῦ- ἀσκήσιν τῆς ἐποπτείας, ἥτις κεῖται ἐκτός τοῦ κυρίως πλαισίου τοῦ ἀγιορειτικοῦ δικαίου.

II.- Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ δάση ἐν τῷ Ἀγ. "Ορει καί τὴν ἐν αὐτῶν θήραν ἰσχύουν καί ἐφαρμόζονται αἱ ἐκδόλουθοι διατάξεις: α' / Τό ἄρθρον 106 τοῦ Κ.Χ., τό ὁποῖον καθιεροῖ τό ἀνεξάρτητον τῶν κτημάτων τῶν Ἰ. Μονῶν καί ἰδίᾳ τό ἄρθρον 169 τοῦ αὐτοῦ Κ.Χ., τό ὁποῖον ὀρίζει ῥητῶς ὅτι τὰ δάση τῆς γεωσονήσου τοῦ Ἀγ. "Ορους δέν ὑπάγονται εἰς τοὺς σχετικoὺς δασικoὺς νόμους τοῦ Κράτους. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον καί οὐδέν ἀπολύτως περὶ Ἀγ. "Ορους διαλαμβάνει ὁ δασικὸς κώδιξ (ΠΔ.86/69 ὡς ἐτροπ. διὰ τοῦ ΠΔ. 996/71), ὅστις μάλιστα ῥητῶς ἐξαιρεῖ καί τὴν διὰ τοῦ ἡδη, διὰ τοῦ ἄρθρ. 317 παρ. 41 τοῦ ἰδίου, καταργηθέντος Ν. 1804/44 γενομένην ἐπέκτασιν τῆς συγκυριότητος τοῦ Δημοσίου κατὰ τό 1/5 ἐπὶ τῶν δασῶν τῶν Ἰ. Μονῶν τοῦ Ἀγ. "Ορους τῶν κειμένων ἐν τῇ περιφερείᾳ τῆς τέως Δ/σεως Μακεδονίας (ἄρθρ. 34 παρ. 2 ἐδ. γ'), β' / Ἡ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ κυρωτικοῦ τοῦ Κ.Χ. Ν.Δ/τος τῆς 10.9.1926 ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνάξεως ψηφισθεῖσα καί διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 568/1930 ('Εξωτ.) Υ.Α. (ΘΕΚ. 145/30Β') ἐπικυρωθεῖσα ἀπὸ 22.11.1930 Κανονιστικὴ Διάταξις, διὰ τῆς ὁποίας ὀρίζεται ὅτι ἡ θήρα εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ Ἀγ. "Ορους ἐπιτρέπεται μόνον εἰς τοὺς ἐν Ἀγ. "Ορει διαμένοντας καί ἐργαζομένους λαϊκοὺς κατόπιν εἰδικῆς προσωπικῆς ἀδείας ἐκδιδομένης ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος (ἄρθρ. 1), ἀπαγορευομένης ἀπολύτως τῆς θήρας εἰς τοὺς μοναχοὺς καί τῆς ὑπ' αὐτῶν ὀπωσδήποτε χρήσεως κυνηγετικῶν ὄπλων, ἐπαπειλουμένου προστίμου διὰ πᾶσαν παράβασιν, κατασχέσεως τοῦ ὄπλου κ.λ.π. (ἄρθρ. 6), γ' / Ἡ πρόσφατος ἀπὸ 20.8.1972 Κανονιστικὴ Διάταξις τῆς Ἱερᾶς Συνάξεως, μὴ ἐπικυρωθεῖσα εἰσέτι, κατὰ τὰς δοθείσας πληροφορίες, ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν (ἄρθρ. 6 Ν.Δ/τος 10.9.26) καί ὡς τοιαύτη, ἐπομένως, μὴ δυναμένη νά θεωρηθῇ ὡς ἰσχύουσα, διὰ τῆς ὁποίας, ἐν πάσῃ περιπτώσει, τό μὲν ἐπαναλαμβάνεται ἡ ἀπαγόρευσις τῆς θήρας εἰς τοὺς μοναχοὺς, ἀλλὰ καί εἰς τοὺς λαϊκοὺς, τό δέ ὅμως ἐπιτρέπεται ἡ ὀπλοφορία μόνον εἰς τοὺς λαϊκοὺς

δασοφύλακας, διά λόγους ασφαλείας, καί εἰς τοὺς μοναχοὺς μόνον ἐντὸς τῶν ἀγροτικῶν περιοχῶν των πρὸς διαφύλαξιν τούτων ἀπὸ τῶν ἀγρίων ζώων καί εἰς περιορισμένην ἀκτίνα ἐντὸς τῆς περιφέρειας των, δ' / Ἡ Υ.Α. (Ἐξωτ.) 50774 ΕΚ/13/2/15.11.48 (ΦΕΚ. 190/48 Β), διά τῆς ὁποίας ἐπεκυρώθη Κανον. Δ/ξίς τῆς Ἱερᾶς Συνάξεως περὶ ἀγροασφαλείας ἐν τῇ Ἀγ. Ὅρει, ὁργανωθείσης ἐνὸς πλοῦ ἀγροδασοφυλακῆς πρὸς διαφύλαξιν τῶν καλλιεργουμένων ἐκτάσεων καί δασῶν ἐκ ζημιῶν ἐν γένει (ἄρθρ.1), ἐξ ἀγροδασοφυλάκων προσλαμβανομένων ὑφ' ἐκάστης Ἱ. Μονῆς τῆς ἐγκρίσει τῆς ὑποδ/σεως Χωρ/κῆς Ἀγ. Ὅρους, ἣτις καί χορηγεῖ αὐτοῖς τὸν ὄπλισμόν των (ἄρθρ.4) κ.λ.π. καί ε' / Ἡ Υ.Α. (Ἐξωτ.- Γεωργ.) τῆς 24.2/10.3.53 (ΦΕΚ. 56/53 Β'), δι' ἧς ἐπεκυρώθη ἡ ἀπὸ 24.3.52 Κανον. Δ/ξίς τῆς Ἱ. Συνάξεως "περὶ συστηματικῆς ἐκμεταλλεύσεως καί προστασίας τῶν δασῶν τοῦ Ἀγ. Ὅρους", διά τῆς ὁποίας ὁρίζεται ἐν ἀρχῇ (ἄρθρ.1) ὅτι τὰ δάση τῆς χερσονήσου τοῦ Ἀγ. Ὅρους, μὴ ὑπαγόμενα εἰς τοὺς δασικοὺς νόμους τοῦ Κράτους, διέπονται ὑπὸ τῆς παρούσης κανονιστικῆς διατάξεως. Διά τῆς αὐτῆς Υ.Α. συνεστήθη ἐν Καρναῖς Δασικὴ Ἐφορεία ἐπὶ σκοπῇ παρακολουθήσεως τῆς πιστῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης κανον. Δ/ξεως ἢ καί ἐτέρας σχετικῆς (ἄρθρ.5), πόροι τῆς ὁποίας ὠρίσθησαν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καί αἱ ἐξ ἀδειῶν θήρας εἰσπράξεις δυνάμει τῆς ἀπὸ 26.4.1930 κανον. διατάξεως (ἄρθρ.8 ἐδ. στ). Καθορίζεται ὡσαύτως, διά τῆς τελευταίας ταύτης Υ.Α., τὸ ἀποκλειστικὸν ἔργον τῶν δασοφυλάκων, τὸ ὁποῖον συνίσταται εἰς τὴν διαφύλαξιν τοῦ δάσους ἀπὸ κινδύνων πυρκαϊᾶς, λαθροῦλοτομίας κ.λ.π., τὴν καταγγελίαν τῶν ἀνευ ἀδείας κυνηγῶν (ἄρθρ. 13), ὁριζομένου προσέτι ἐν τῇ αὐτῇ ἄρθρῳ 13 ὅτι "ἀδειαι θήρας ἐκδιδόμεναι ἐκτὸς τοῦ Ἀγ. Ὅρους δὲν ἰσχύουσιν ἐν αὐτῇ".

III.- Ἐκ τῶν προμνημονευομένων διατάξεων τοῦ ἀγιωρειτικοῦ δικαίου καί εἰδικώτερον τῶν περὶ θήρας, σαφῶς συνάγονται κυρίως τὰ ἑξῆς: α' / Εἰς τὸ Ἀγ. Ὅρος ἐφαρμοστέαι διατάξεις περὶ θήρας δὲν εἶναι αἱ σχετικαὶ γενικαὶ τοιαῦται τῆς ἐλληνικῆς νομοθεσίας, ἀλλ' αἱ εἰδικαὶ περὶ θήρας Κανονιστικαὶ Διατάξεις τῆς Ἱερᾶς Συνάξεως, ἐκδιδόμεναι κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἁρθροῦ 6 τοῦ Ν.Δ/τος τῆς 10.9.1926 προβλεπομένην διαδικασίαν καί ἐπικυρούμεναι δι' ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν. Τοῦτ' αὐτὸ ἰσχύει καί διὰ τὴν ὀπλοφορίαν, ἥγουν τὸ δικαίωμα τοῦ φέρειν ὄπλον κυνηγετικόν (οὐχὶ ἕτερον τι ὄπλον), β' / Ἰσχύουσιν διατάξεις περὶ θήρας εἶναι αἱ περιεχόμεναι εἰς τὴν διὰ τῆς Υ.Α. 568/30 ἐπικυρωθεῖσαν Κανον. Διάταξιν, διά τῶν ὁποίων, ὡς εἴρηται, ἀπαγορεύονται ἢτε θήρα καί ὀπλοφορία εἰς

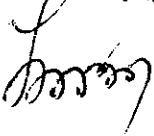
τούς μοναχούς, επιτρεπομένων τούτων μόνον εἰς τοὺς λαϊκοὺς, κατὰ τὴν ἐν αὐταῖς ὁριζόμενα, ἡ δὲ τελευταία (20.8.1972) Κανον. Διατάξεις, ὡς μὴ ἐπικυρωθεῖσα εἰσέτι ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ, δέν δύναται νά θεωρηθῇ ὡς ἰσχύουσα. Καί αὕτη ὅμως, τυχόν ἐπικυρουμένη, δέν θέλει μεταβάλλει τὰ περί θήρας ὑπὸ τῶν μοναχῶν, δι' οὓς θέλει ἐξακολουθήσει ἡ ἀπαγόρευσις τῆς θήρας· μεταβολήν μόνον θέλει ἐπαγάγει εἰς τὴν θήραν ὑπὸ τῶν λαϊκῶν, ἣν καί δι' αὐτοὺς ἀπαγορεύει, καί εἰς τὴν ὁπλοφορίαν, ἣν ἐπιτρέπει καί εἰς τοὺς μοναχοὺς, δι' εἰδικόν λόγον συντρέχοντα ἐν τοῖς λαϊκοῖς καί τοῖς μοναχοῖς, γ' Ὁ Διοικητῆς τοῦ Ἀγ. Ὁρους εἶναι ἐπιφορτισμένος μέ τὴν τήρησιν τῆς δημ. τάξεως καί ἀσφαλείας ἐν τῷ Ἀγ. Ὄρει. Ἡ ἐξουσία του αὕτη τῷ παρέχει τὸ δικαίωμα ὅπως λάβῃ πᾶν πρόσφορον μέσον διὰ τὴν διαφύλαξιν τῆς δημ. τάξεως καί ἀσφαλείας, ἐν οἷς καί ἡ προσωρινή ἢ ὁριστική ἀφαίρεσις τοῦ ὅπλου, ἐφ' ὅσον, κατὰ τὴν κρίσιν του, ὑφίσταται λόγος διαταράξεως ταύτης. Οὐχ ἦττον ὅμως, ἐκ τοῦ ἐρωτήματος καί τῶν αὐτῷ συνημμένων ἐγγράφων, δέν διαφαίνεται σαφῶς τοιαύτη πρόθεσις τοῦ Διοικητοῦ. Τούτου αἱ ἐνέργειαι, διὰ τὴν μὴ ἀπόδοσιν τῶν ὅπλων εἰς τοὺς μοναχοὺς, ἐρεῖδονται μᾶλλον εἰς τὰς περί θήρας διατάξεις καί οὐχί εἰς τὰς περί δημοσίας τάξεως καί ἀσφαλείας. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ ἀρνήσις τοῦ Διοικητοῦ νά διατάξῃ τὴν ἀπόδοσιν τῶν κηρυγετικῶν ὅπλων εἰς τοὺς κατόχους των μοναχῶς δέν παρίσταται νόμιμος. Διότι ἐξ οὐδεμιᾶς διατάξεως νόμου ἀπαγορεύεται κατ' ἀρχὴν ἡ κατοχὴ κηρυγετικοῦ ὅπλου ὑπὸ ἑλλήνων ὑπηκόων κατέπομένως καί ὑπὸ τῶν κατοικοῦντων τὸ Ἀγ. Ὄρος μοναχῶν, οἵτινες κατὰ ρητὴν διάταξιν τοῦ Κ.Χ. (Ἐρθρ.6) φέρουν τὴν ἑλληνικὴν ὑπηκοότητα.

IV.- Ὅθεν, εἰς τὸ προκείμενον ἐρώτημα προσήκει ἡ ἀπάντησις, ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Ἀγ. Ὁρους περί συλλογῆς καί φυλάξεως εἰς τὸ Ἀστυν. Τμήμα τῶν ὑπὸ τῶν μοναχῶν κατεχομένων κηρυγετικῶν ὅπλων δέν συνάδει οὔτε πρὸς τὰς περί θήρας ἐν Ἀγ. Ὄρει ἰσχύουσας διατάξεις οὔτε πρὸς τὰς περί κατοχῆς τοιούτων ὅπλων διατάξεις καί ὁέον, ἐφ' ὅσον ἤδη δέν προβάλλεται ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ λόγος δημ. τάξεως καί ἀσφαλείας, ν' ἀποδοθοῦν τὰ ὅπλα εἰς τοὺς κατόχους των.

ΕΘΕΩΡΗΘΗ

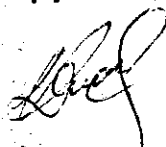
Ἀθῆναι 8/1/1973

Ὁ Προεδρεύων τοῦ τμήματος

ὁ Εἰσηγητής

Νομικός Σύμβουλος τοῦ Κράτους

Εὐέγ. Δωρῆς.